

ganfke lidet Pengebeløb, og det berører Spørgsmaal om Forholdet mellem offentlige Stiftelser med særskilte Eiendomme og Forpligtelser. Jeg er ikke tilbøjelig til at tage dette Spørgsmaal let og at tilraade at behandle disse Eiendomsforhold ved Stiftelser som Noget, hvormed man kunde gaae letfindigt tilværfs; men jeg maa med Hensyn til det Spørgsmaal, der fremkommer ved dette Lovudkast, gjøre opmærksom paa, at der er en meget væsentlig Forskjel mellem Stiftelser, der ere fremgaaede af private Kilder og have Forpligtelser væsentligt mod Private, og saadanne Stiftelser, der enten ganfke eller for en væsentlig Deel ere udgaaede fra Staten, og som have Forpligtelser med Hensyn til Fremme af visse Statsformaal, med Hensyn til hvilke den lovgivende Magt maa forbeholde sig at dømme og derefter afsætte, hvad ethvert Formaal kræver, og hvad der skal gjøres med det Overskud, som fremkommer, naar ethvert rimeligt Krav for de enkelte Stiftelsers Formaal er tilfredsstillet. Jeg vil med Hensyn til Forholdet med Sorø Akademie, der flere Gange har maattet understøtte andre Stiftelser, der havde beslagtede Formaal, gjøre opmærksom paa, at ikke blot den tidligere Regjering har anset sig berettiget til at tage saadanne Beslutninger f. Ex. den, ifølge hvilken ved det norske Universitets Oprettelse en meget betydelig Capital afgaves fra Sorø Akademie til at grundlægge Universitetet med, men ogsaa den nuværende lovgivende Magt har allerede ved Finansloven tilstaaet ikke ubetydelige Tilskud af Sorø Akademie til andre Formaal i Form af Gaver, om endog saa for enkelte Aar. Og allerede i Bevilgelsen af et meget betydeligt rente- og afdragsfrit Laan ligger jo en Gave, en Gave i det Ringeste af Renterne; og der er altsaa blot Spørgsmaal om Udstrækningen af denne Gave. Der er en Indvending, som jeg forudsæer, muligen kunde gjøres mod det forelagte Udcast, nemlig den, at det ikke var nødvendigt at bringe dette Forhold til Afgjørelse, at man kunde lade Sagen staae hen, da jo den almindelige Skolefond ikke led noget ved Gjælden, hvoraf den hverken betalte Afdrag, eller ydede Renter; men jeg troer, at det kan være af megen Bigtighed i

paakommende Tilfælde i Fremtiden, at dette Forhold staaer klart, at man veed, hvad den almindelige Skolefond virkelig eier og hvad den skylder og ikke skylder, for at der kan gjøres sikker Beregning over, hvilke Udgifter Fonden tør paatage sig og kan bære, og for at der ikke skal reises Spørgsmaal angaaende extraordinaire Indskrænkninger ved Skolefondens økonomiske Bestyrelse for at faae Laanet afbetalt. Jeg troer altsaa, at der er Anledning til at see Sagen afgjort, og jeg troer, at man i de til Lovudkastet søiede Motiver og de givne Oplysninger vil finde Grund til at afgjøre Spørgsmaalet paa den Maade, som det i Lovudkastet er foreslaaet, og jeg anbefaler saaledes Lovforslaget til Landstingets velvillige Overveielse og Antagelse.

Formanden: Det vil i et senere Møde blive at afgjøre, hvorledes denne Sag skal behandles.

Efter Dagsordenen gaae vi derefter over til de Lovudkast, som der fra Indenrigsministerens Side ville blive at forelægge. Der er alt omdeelt enkelte trykte Exemplarer af følgende Udcast, nemlig: Udcast til Lov om Indfødsrets Meddelelse; Udcast til Lov om Brygger-næringen; Udcast til Lov om Bagernæringen i Kjøbenhavn og Udcast til Lov om Afhændelsen af Den Lille Dimon under Færserne. Hvad Udcastet til Lov om de Betarbejder, der kunne foretages i 1852—53, angaaer, da er der ikke deraf blevet omdeelt trykte Exemplarer, idet Trykningen af dette Udcast ikke har kunnet blive færdig, hvilket ogsaa vil have til Følge, at dette Udcast ikke forelægges idag. — Jeg skal først give den høitærede Indenrigsminister Ordet til at forelægge Udcast til Lov angaaende Indfødsrets Meddelelse.*)

Indenrigsministeren: Jeg vil foreløbigt bede den høitærede Thing undskyld, at jeg ikke kan forelægge det nys omtalte Forslag angaaende de Betarbejder, som kunne foretages i Aarene 1852—53, paa Grund af, at jeg havde ønsket tilligemed det nævnte Forslag at forelægge nogle schematiske Oplysninger, som det ikke har været muligt at faae færdige i

*) Lovudkastet findes i Anhang til Rigsdagstidenden under Nr. VII. Sp. 35.